

Річний звіт

2023-2024

Про організацію

ГО «Інститут громадянського суспільства» засновано в лютому 1997 року. Основним завданням було та є:

- сприяння становленню та розвитку громадянського суспільства в Україні через залучення громадськості до прийняття рішень органами державної влади та місцевого самоврядування;
- правова просвіта громадян та удосконалення законодавства у сфері некомерційного права та місцевого самоврядування.

Попри повномасштабне вторгнення та складнощі, з якими зіткнулася Україна, ІГС продовжує свою діяльність. Впродовж 2023-2024 років було реалізовано низка проєктів, досягнуто цікавих результатів, якими можуть користуватися різні громади і суб'єкти по всій Україні.

Інститут відкритий до співробітництва з українськими та зарубіжними партнерами, а також організаціями та підприємствами, які поділяють ідеї та завдання Інституту, а також сприяють його діяльності.

Інститут є некомерційною, неприбутковою організацією.

Команда ГО «Інститут громадянського суспільства»

Роман Ткачук
Голова ГО «Інститут
громадянського суспільства»

Анатолій Ткачук
Директор з питань науки та
розвитку

Євген Лапін
Керівник проекту «Діалоги
про згуртованість»

Юрій Третяк
Керівник Центру згуртованості
та регіонального розвитку

Василь Федюк
Експерт з питань регіонального
та місцевого розвитку та
залучення інвестицій

Ніна Наталенко
Експерт з питань фінансів та
місцевих бюджетів

Борис Білий
Експерт з питань діяльності
органів місцевого

Ярослав Латко
Експерт з питань комунікацій
та місцевої ідентичності

Діяльність

Впродовж 2023-24 років Інститутом було реалізовано так основні проєкти:

1. Проєкт «Розбудова ланцюжків доданої вартості у молочному та ягідному кластерах Пирятинської громади для розширення економічних можливостей молоді і сільських жителів та еко-орієнтованого зростання»

Мета проєкту: розвиток місцевих конкурентних переваг Пирятинської громади з метою створення нових драйверів місцевого економічного розвитку шляхом розширення місцевих ланцюжків доданої вартості та диверсифікації сільськогосподарського виробництва з акцентом на захисті навколишнього середовища.

Період реалізації: 1.02.2022 – 1.02.2025

Підтримка: Європейський Союз

Впродовж 2023-24 років було проведено багато заходів та виконано робіт в інтересах громади та її жителів:

- проведено низку тренінгів з домедичної допомоги впродовж цього часу.
- підготовлено та видано книги «Шкільні коворкінги» та «Рецептурна книга Пирятинщини».
- закуплено обладнання для 67 мікротепличних господарств, 5 неформальних центрів надання послуг з обробітку землі.
- створено коворкінги для школярів та молоді: кулінарний, артшвейний,

садовий, гончарний та інноваційний 3D.

- Завдяки проєкту у громаді створено майже 100 робочих місць.

Детальніше про результати проєкту можна дізнатися за посиланням: <https://www.csi.org.ua/news/vidbulasya-prezentacziya-rezultativ-proyektu-yes-u-pyryatynskij-gromadi/>

2. Проєкт «Розробка рекомендацій щодо формування ефективних місцевих політик через вимірювання згуртованості громад»

Мета проєкту: проведення комплексного аналізу нормативного регулювання європейської політики згуртованості й української державної регіональної політики, порівняння практичного досвіду України і ЄС в сфері підвищення згуртованості суспільства.

Період реалізації: 11.12.2023-26.08.2024р

Підтримка: Міжнародний фонд «ВІДРОДЖЕННЯ»

- Було відібрано дві пілотні громади, підготовлені проекти опитувальників для різних типів громад.
- 31.03.2024-24.05.2024 - проведено опитування двох громад: Бишівська і Теофіпольська громада.
- На основі досліджень підготовлено «Рекомендації щодо формування ефективних місцевих політик на основі вимірювання згуртованості громад».
- Підготовлено презентацію «Стійкість країни через її згуртування».

Детальніше про проєкт можна дізнатися за посилання: <https://www.csi.org.ua/projects/rozrobka-rekomendaczij-shhodo-formuvannya-efektyvnyh-miscevyh-polityk-cherez-vymiryuvannya-zgurtovanosti-gromad/>

3. Проєкт «Підтримка формування ефективної регіональної політики в контексті євроінтеграції України та воєнних викликів»

Мета проєкту: аналітична та практична діяльності, спрямованої на допомогу в гармонізації українського законодавства у сфері державної регіональної політики, політики згуртованості, стратегічного планування із законодавством Європейського Союзу.

Період реалізації: 15.08.2023-19.03.2024

Підтримка: проєкт USAID «ГОВЕРЛА»

Окремі результати проєкту:

- Підготовлено інноваційний навчальний курс для учнів 9-10 класів «Планування майбутнього. Я і моя громада».
- Підготовлено сертифіковану навчальну програму підвищення кваліфікації посадових осіб місцевого самоврядування, за якою пройшли підвищення кваліфікації понад 100 осіб.
- Проведено дві «Майстерні стратегічного планування».
- 15.02.2024 проведено круглий стіл «Європейська політика згуртованості: як відкрити двері до європейських фондів?».
- Підготовлено проекти законів для спрощення системи планувальних документів для територіальних громад.
- Підготовлено проєкт нової Державної стратегії регіонального розвитку 2027.

Детальніше про проєкт можна дізнатися за посиланням:

<https://www.csi.org.ua/projects/pidtrymka-formuvannya-efektyvnoyi-regionalnoyi-polityky-v-konteksti-yevrointegracziyi-ukrayiny-ta-voynnyh-vyklykiv/>

Позапроєктна діяльність

Стратегічне планування розвитку територій

Мета: створення практично орієнтованого інформаційного ресурсу для територіальних громад, який охоплює більшість компетенцій територіальних громад та містить рекомендації, необхідні для посилення їх стійкості, ефективного управління та розвитку територіальних громад.

Підтримка: власні ресурси організації

- 02.02.2024 - створено [ролик](#) про важливість та способи залучення молоді до стратегічного планування розвитку громад.
- Розроблено нову редакцію Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 рр.
- Підготовлено [статтю](#) про територіальні підходи до реалізації державної регіональної політики та вимушені макрорегіони.
- Експертами ГО підготовлено [Методичні рекомендації щодо розробки стратегій громад: Практичний посібник](#).
- Підготовлено відповідні аналітичні матеріали та пропозиції щодо актуалізації ДСРР-2027: [Аналітична записка щодо питання про нову редакцію ДСРР-2027, формулювання оперативних цілей та завдань](#).
- 13-14 грудня 2023 року проведено [онлайн-навчання](#) для працівників місцевого самоврядування територіальних громад Волинської, Рівненської та Хмельницької областей.

Детальніше про проєкт можна дізнатися за цим посиланням: <https://www.csi.org.ua/projects/strategichne-planuvannya-v-ukrayini/>

Основні досягнення:

1. Завершено роботу у Пирятинській громаді:

- Впродовж виконання проекту у Пирятинській громаді було проведено 10 навчальних заходів для місцевих фермерів, створено цех з виробництва паливних брикетів, цех з виробництва хлібо-булочних виробів та цех з виробництва м'ясо-ковбасних виробів.

За рахунок гранту ЄС всі учасники отримали теплиці арочного типу (площею 12-18 кв. м) з полікарбонату високої якості та наборами для поливу.

- Загалом проведено сім тренінгів із наданням домедичної допомоги у ліцях Пирятинської громади та для працівників ТОВ «Пирятинський сирзавод».
- 5754 людини відвідали та працювали у коворкінгах за різними напрямками у Пирятинській громаді.

2. Підготовлено необхідні законопроекти для гармонізації законодавства у сфері стратегічного планування, відновлення та просторового планування, а також проект ДСРР-2027, на основі кращих європейських підходів.

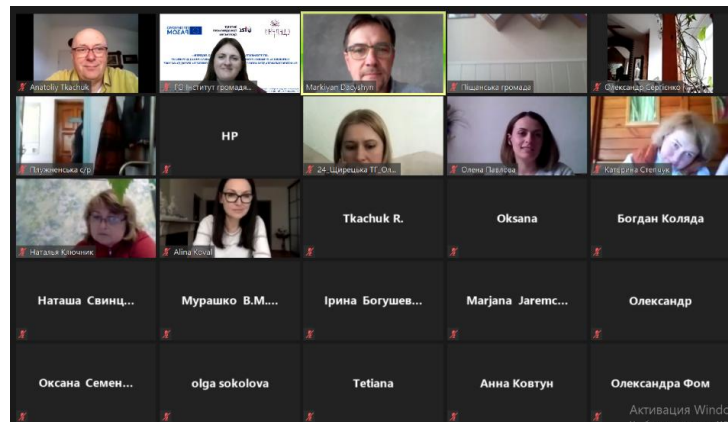

**ДЕРЖАВНА СТРАТЕГІЯ
РЕГІОНАЛЬНОГО
РОЗВИТКУ 2021-2027**

**СТРАТЕГІЧНІ ЦІЛІ І СПОСОБИ
ЇХ ДОСЯГНЕННЯ**

3. Проведено майстерні стратегічного планування у Львові та Києві.
4. Проведено онлайн навчань та вебінарів у яких взяло участь понад 600 осіб.

5. Підготовлено рекомендації для ОМС та інших зацікавлених сторін щодо посилення згуртованості
6. Підготовлено аналітичних матеріалів та здійснено понад 40 публікацій:
  1. Партнерство і співпраця влади і бізнесу на місцевому рівні – запорука успішного розвитку громад
  2. Детальний чи загальний регламент місцевої ради: пошук оптимальної моделі для ефективного самоврядування
  3. Земля і люди
  4. Село і люди. Основним ресурсом сільських територій сьогодні цинічно вважають землю, а не людей
  5. Село і люди-2. Як врятувати сільські території від занепаду і не втратити України
  6. Функціональні типи територій: що таке, для чого і як вони вплинуть на повоєнний розвиток?
  7. Село і люди. Що має зробити держава, щоб урятувати сільські громади від зникнення.

8. Сприятливий бізнес-клімат – ключовий чинник збереження бізнесу у громаді та залучення нових інвесторів
9. «Майбутнє конкурентоспроможності Європи» та його уроки для євроінтеграції України
10. Про «перезавантаження» та «перезаснування»
11. Про «перезавантаження» та «перезаснування» (частина друга)
12. Прогрес чи регрес? Як Європейська Комісія оцінила стан справ щодо врядування та регіональної політики в Україні що порекомендувала робити далі
13. ДЕМОГРАФІЯ ТА ГРОМАДИ
14. Агенції регіонального розвитку: можливості для розвитку чи зайва структура?
15. Про можливість інформувати і можливість маніпулювати
16. Дуб, як місток між минулим і майбутнім. Посадімо дуб
17. Про Незалежність
18. Про проєкт Стратегії розвитку сільського господарства та сільських територій України на період до 2030 року
19. Про План заходів з виконання рекомендацій Європейської Комісії і його реалізації щодо регіонального розвитку
20. Громадянське суспільство в Україні і війна
21. Стійкість країни через її згуртування
22. Енергопостачання у громадах, де є СЕС. Як зменшити кількість відключень енергії?
23. Як індустріальний парк може забезпечити громаді успішний розвиток і добробут (мешканцям)?
24. Кліматичні зміни та адаптація до них
25. АДАПТАЦІЯ ДО ЗМІН КЛІМАТУ У ГРОМАДІ. Міркування на гарячу тему.
26. Про загрози євроінтеграції «на різних швидкостях»
27. Про стан електрогенерації України в умовах війни та першочергові кроки у громадах стосовно посилення їх стійкості
28. Стійкість чи відновлення? Відновлення для стійкості?
29. Про оновлення Державної стратегії регіонального розвитку 2021-2027 рр.
30. Про оновлення Державної стратегії регіонального розвитку 2021-2027 рр. в редакції ГО «Інститут громадянського суспільства»
31. Відновлення, відбудова чи відродження? Роздуми щодо сенсу термінів та їх застосування.
32. Згуртованість у часи викликів: дослідження українських громад

33. Про територіальні підходи до реалізації державної регіональної політики (вимушені макрорегіони)
34. Про інституційне забезпечення політики згуртованості в Європейському Союзі
35. Нова функція Kohesio: а що під капотом?
36. Згуртованість як запорука успіху на шляху до ЄС
37. Про «нуль відходів» і майбутнє.
38. Аналізуємо та обговорюємо проєкт оновленої Державної стратегії регіонального розвитку на період 2021-2027 рр.
39. Аналіз законопроєкту про внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» щодо вдосконалення правового регулювання інституту старост та його діяльності в умовах воєнного стану (реєстр.№ 9518 від 24.07.2023)
40. Про безпеку чи відселення людей з небезпечної, «сірої» зони вздовж україно-російського кордону.
41. Транскордонне та міжтериторіальне співробітництво: нереалізовані потенціал і можливості
42. Роль публічних інвестицій у залученні приватного фінансування в розвиток вітчизняної економіки
43. ПЛАНИ, ГРОШІ, ТЕРИТОРІЇ – ЛЮДИ! ЯК СТВОРИТИ ПЛАН УКРАЇНИ, НА ЯКИЙ ЄС ЗАХОЧЕ ВИТРАТИТИ 50 МІЛЬЯРДІВ
44. Про міфи, тенденції та прогнози.
45. Про міфи, тенденції та прогнози. (частина 2)

Видання:

1. ПЕРШОЧЕРГОВІ ЗАХОДИ СТВОРЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ СИСТЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ. ПРОПОЗИЦІЇ ГО «ІНСТИТУТ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА»
2. Видання «Шкільні коворкінги як інструменти місцевого розвитку під час війни»
3. Видання «Розбудова ланцюжків доданої вартості в економіці Пирятинської громади»
4. «ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО РЕГЛМЕНТУ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ ТА РАДИ ПРО СТВОРЕННЯ ІНСТРУМЕНТІВ ДЛЯ УКРАЇНИ»
5. Рецептурна книга Пирятинщини

Бюджет організації.:

2023 рік – 7 952 603, 06 грн.

2024 рік – 7 467 360, 33 грн.

Наше кредо «Формувати течію»

І ми формуємо нову течію «розумного зростання» громад, регіонів, а відтак і України.

Це не просто, але необхідно. Аби жити краще – потрібно зростання. Але нам потрібне зростання розумне, яке не шкодить майбутньому.

Приєднуйтеся до нас.

Нам 27 років

Попереду ще багато нового та потрібного
для українського суспільства!
Зростаємо розумно!

Наші контакти:

01103, м. Київ, бул. Миколи Міхновського, 22, оф. 21

тел. (044) 529-73-94

powerreform@gmail.com

www.csi.org.ua

www.facebook.com/csi.org.ua